

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/3/2022
Identifikačné číslo spisu: 1205222763
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1205222763.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ A. G.Š., bývajúcí C. XX/XX, N., 2/ W.. C. T., bývajúca Z. XXB, B., D. Z. F., obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária LAW FIRM s.r.o., Špitálska 10, Bratislava, proti žalovanému: Hydromeliorácie, štátny podnik, IČO: 35 860 839, Vrakunská 29, Bratislava, právne zastúpenému: Advokátska kancelária advocatius s. r. o., Palackého 12, Bratislava, o zaplatenie 4.679,25 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 28/2009, o dovolaní žalobcov v 1/ a 2/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2018 sp. zn. 9 Co 40/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcom v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 45 C 28/2009-450 z 19. októbra 2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 242,40 eur a povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2/ rade sumu 93,67 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti okresný súd žalobu zamietol a žalovanému voči žalobcom v 1/ a 2/ rade priznal nárok na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti - pozemku parc. č. 8464/16 nachádzajúcej sa v k. ú. O. Z. M., obec O. Z. M., na ktorej sa nachádza stavba čerpacej stanice súp. č. XXX, ktorá slúži na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy. Dal do pozornosti, že v roku 2003 bola predmetná čerpacia stanica prevedená z majetku Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. do majetku žalovaného s tým, že právny predchodca žalovaného (Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.) uzavrel s právnymi predchodcami žalobcov (p. C. G. a p. Š. G.) nájomné zmluvy, predmetom ktorých bol nájom pozemkov, na ktorých je lokalizovaná predmetná čerpacia stanica. Tieto zmluvy boli uzatvorené na dobu určitú 5 rokov. Súd prvej inštancie v ďalšom ozrejmil, že prístup k čerpacej stanici je možný len cez ďalšie pozemky žalobcov, pričom čerpacia

stanica pozostáva z viacerých objektov, ktoré nie sú v katastri zapísané a nachádzajú sa okrem parcely č. 8464/16 aj na parcele č. 8464/13 (šachta), 8464/14 (ost. objekt), 8464/15 (dvor) a 8464/17 (trafo-stanica). Konštatoval, že napriek uvedeným skutočnostiam nie je na pozemkoch žalobcov zriadené vecné bremeno a taktiež nie je medzi nimi a žalovaným uzatvorená ani žiadna nájomná zmluva.

3. Súd prvej inštancie ďalej poznamenal, že v konaní nebolo preukázané, že by došlo k vyvlastneniu predmetných pozemkov alebo k uzavretiu dohody, na základe ktorej by právny predchodca žalovaného resp. štát, získal tieto pozemky do vlastníctva alebo užívania za náhradu. S poukazom na v súčasnosti platný zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách (ďalej len „zákon o vodách“), ktorý neobsahuje ustanovenia upravujúce povinnosť vlastníkom pozemkov, na ktorých sa nachádzajú vodné stavby strpieť bez náhrady ich umiestnenie na svojom pozemku súd prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná stavba umiestnená na pozemku žalobcov ich podstatným spôsobom obmedzuje v užívaní ich vlastníckeho práva, preto patrí žalobcom za takéto obmedzenie ich vlastníckeho práva náhrada, a to na podklade Ústavy Slovenskej republiky a ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“).

4. V prejednávanej veci mal konajúci okresný súd za nepochybné, že žalobcovia sú vlastníckmi predmetného pozemku, na ktorom je postavená „vodná stavba“ a ich vlastnícke právo (resp. vlastnícke právo ich predchodcov) bolo obmedzené bez ich súhlasu na základe zákona. Keďže pozemok žalobcov nebol vyvlastnený, avšak ako vlastníci pozemku sú povinní strpieť, že sú vo výkone svojich vlastníckych práv značne obmedzení, podľa názoru súdu prvej inštancie im za to patrí náhrada. Okresný súd poukázal aj na to, že miera (rozsah) obmedzenia ich vlastníckeho práva je v prípade žalobcov značná, nakoľko z vykonaných dôkazov vyplynulo (a nebolo ani medzi účastníkmi sporné), že na pozemku v ich vlastníctve je vystavaná čerpacia stanica, ktorá pozostáva z viacerých objektov, ktoré nie sú v katastri zapísané a nachádzajú sa okrem parcely č. 8464/16 aj na parcele č. 8464/13 (šachta), 8464/14 (os. objekt), 8464/15 (dvor) a 8464/17 (trafo-stanica), ktoré neumožňujú žalobcom vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam vykonávať vlastnícke práva v plnom rozsahu.

5. V súvislosti s vyššie uvedeným súd prvej inštancie poukázal aj na to, že bez zreteľa na to, či po právnej stránke je uplatnený nárok kvalifikovaný ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo určitý typ náhrady za obmedzenie vlastníckych práv žalobcov, výsledok by mal byť totožný, a to, že sa vlastníckovi poskytnú primeraná finančná kompenzácia za zásah do jeho práv. V prejednávanej veci podľa názoru okresného súdu okolnostiam danej veci najlepšie zodpovedá právna kvalifikácia uplatnených nárokov ako nárokov vlastníka na zaplatenie náhrady za nútené obmedzenie jeho vlastníckeho práva.

6. V konaní mal okresný súd za preukázané, že čerpacia stanica bola postavená v súlade s vtedy platným právom, pričom jej bolo udelené aj riadne povolenie na prevádzkovanie ako aj povolenie na čerpanie vôd. Príslušné práva a povinnosti vyplývajúce z týchto povolení sú v súlade s ustanovením § 80 zákona o vodách naďalej platné. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporné a podľa okresného súdu jednoznačne vyplývajú aj z vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie dodal, že medzi žalobcami a žalovaným neexistuje žiaden nájomný vzťah, pričom táto skutočnosť taktiež vyplynula nielen zo zhodných vyjadrení účastníkov konania, ale aj z vykonaného dokazovania. Okresný súd vyslovil, že uvedené skutočnosti odôvodňujú nárok žalobcov na náhradu v zmysle § 128 ods. 2 OZ, avšak vzhľadom na absenciu právnej úpravy pri poskytnutí výšky náhrady bolo potrebné s poukazom na § 853 ods. 1 OZ analogicky použiť ustanovenia o výške bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ.

7. S poukazom na vykonané dokazovanie a citované zákonné ustanovenia, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný užíval nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú vo vlastníctve žalobcov v 1/ a 2/ rade bez právneho dôvodu, od doby skončenia nájmu v zmysle nájmovej zmluvy uzatvorenej medzi právnymi predchodcami žalobcov a Slovenským vodohospodárskym podnikom. Nájomná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú, s dobou trvania nájmu 5 rokov, pričom zánikom zmluvy zanikol zároveň nájomný aj podnájomný vzťah. Žalovaný však aj naďalej užíval nehnuteľnosti v rozsahu preukázanom v prebiehajúcim konaní (žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 25.04.2017 uznal, že užíva pozemky v celkovej výmere 833 m²).

8. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia žiadali priznať peňažnú sumu zodpovedajúcu ročnému nájmu za obdobie od 05. februára 2007 do 01. februára 2011, pričom vychádzali z výšky nájmu za m² určeného v znaleckom posudku. Okresný súd vyhodnotil opodstatnenosť tvrdení žalobcov a nimi uplatnenú výšku bezdôvodného obohatenia, pričom dospel k záveru, že žalobcami uplatnená celková náhrada, by za daných okolností bola neprimeraná. S poukazom na ustálenú judikatúru súd prvej inštancie ozrejmil, že pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal z predložených listinných dôkazov a stanovil bezdôvodné obohatenia ako sumu rovnajúcu sa výške bežného nájomného v danom čase a v danej lokalite. Z predložených listinných dôkazov súd prvej inštancie zistil, že priemerné nájomné za meter štvorcový v rozhodnom období predstavovalo sumu 0,95-0,10 eur/m² pri porovnateľných pozemkoch ako sú uvedené na LV č. XXX, k. ú. O. Z. M., obec O. Z. M.. S poukazom na uvedené skutočnosti, určil okresný súd náhradu vo výške, ktorú považoval za primeranú v sume 0,10 eur/m²/1 rok nasledovne - pri rozlohe 833 m² predstavuje výška náhrady sumu 83,30 eur za 1 rok (za 1 deň - 83,30 : 365 = 0,228 eur).

9. Za obdobie od 05. februára 2007 do 18. novembra 2008, kedy bol žalobca v 1/ rade výlučným vlastníkom predmetných pozemkov (t. j. 1 rok a 237 dní) vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie za rok 2007 v sume 75,012 eur (329 dní x 0,228 = 75,012) a za rok 2008 v sume 73,64 eur (323 dní x 0,228 = 73,64). Za nasledujúce obdobie od 19. novembra 2008 do 18. februára 2011 (t. j. 2 roky a 91 dní) vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie v sume 187,34 eur [83,3 x 2 roky = 166,6 eur + 20,74 eur (91 dní x 0,228) = 187,34 eur]. Pri zohľadnení výšky podielu každého zo žalobcov (1/2), predstavuje suma výšky nároku každého žalobcu za predmetné obdobie 93,67 eur. Záverom súd prvej inštancie zhrnul, že žalobcovi v 1/ rade vznikol nárok na zaplatenie sumy celkovo vo výške 242,40 eur za obdobie od 05. februára 2007 do 18. februára 2011 (t. j. za 1 rok a 237 dní, kedy bol výlučným vlastníkom pozemkov a 2 roky a 91 dní, kedy bol podielovým spoluvlastníkom pozemkov spolu so žalobcom v 2/ rade v 1/2-ici). Žalobcovi v 2/ rade vznikol nárok na zaplatenie sumy vo výške 93,67 eur za obdobie od 19. novembra 2008 do 18. februára 2011 (t. j. 2 roky a 91 dní) pri zohľadnení výšky jej spoluvlastníckeho podielu.

10. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 9 Co 40/2018 z 22. novembra 2018 podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie, odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade odmietol a žalovanému voči žalobcom v 1/ a 2/ rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. Odvolací súd dal do pozornosti, že odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade bolo potrebné čiastočne odmietnuť a vo zvyšku odvolaniu žalobcov v 1/ a 2/ rade nemožno priznať úspech, nakoľko žalobcovia v 1/ a 2/ rade podali odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, svojím odvolaním tak napadli aj výroky, ktorým súd prvej inštancie ich žalobe čiastočne vyhovel (ak súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovie, žalobca nie je v zmysle § 359 CSP oprávnený podať odvolanie aj voči vyhovujúcim výrokom rozsudku, nakoľko nejde o rozhodnutie vydané v jeho neprospech). Odvolací súd preto odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade v tejto časti ako podané neoprávnenou osobou odmietol.

12. Následne sa odvolací súd zaoberal odvolaním žalobcov, ktoré smerovalo proti výroku, ktorým súd žalobu zamietol a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné. Odvolací súd vyslovil, že súd prvej inštancie po doplnení dokazovania dospel k správne právnemu záveru (čo po doplnení dokazovania nakoniec medzi stranami sporné nebolo), že žalovaný užíval celkový výmeru 833 m² pozemkov zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Katastrálnym úradom v Trnave, Správa katastra Senica. Ako správny vyhodnotil krajský súd aj záver súdu prvej inštancie, že predmetné stavby umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve žalobcov ich podstatným spôsobom obmedzujú v užívaní ich vlastníckeho práva a z tohto dôvodu im patrí (za takéto obmedzenie ich vlastníckeho práva) primeraná náhrada. V ďalšom konštatoval, že pri absencii zákonnej právnej úpravy je potrebné pre splnenie predpokladov samotného vzniku práva na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vychádzať z ustanovenia § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka, no tiež z čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré

takúto náhradu pre vlastníka zabezpečujú. Pri absencii právnej úpravy pri poskytnutí výšky náhrady podľa názoru odvolacieho súdu je nutné s poukazom na § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka analogicky použiť ustanovenia o výške bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. S prihliadnutím na miesto, obdobie, charakter a spôsob užívania nehnuteľnosti, t. j. na určenie ceny nájmu za obdobný pozemok, v rovnakej lokalite a v čase krajský súd zhodnotil, že súd prvej inštancie správne pri určení výšky náhrady vychádzal z vykonaných dôkazov (nájomných zmlúv, vyjadrenia Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska), keď určil primeranú náhradu vo výške 0,10 eur/m²/1 rok.

13. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 CSP, pretože v odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad. Súd prvej inštancie svoje prijaté závery, ktoré ho viedli k čiastočnému vyhovneniu a k čiastočnému zamietnutiu žaloby primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu podstaty a zmyslu. Súd prvej inštancie predmetné rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil na odôvodnenie ktorého poukázal aj odvolací súd a z ktorého znením sa odvolací súd stotožnil.

14. V ďalšom odvolací súd, s poukazom na svoje predchádzajúce zrušujúce uznesenie č. k. 9 Co 257/2013-195 zo dňa 30. apríla 2015 vyslovil právny názor, od ktorého nebol dôvod sa odchyliť a ktorým bol súd prvej inštancie viazaný. V súlade s ním, súd prvej inštancie po zistení, že v rozhodnom období nebolo regulované nájomné za prenájom poľnohospodárskej pôdy, dospel podľa odvolacieho súdu k správne záveru, že nebolo možné vychádzať z trhového nájomného, ktoré žalobca preukazoval dokladmi od realitných kancelárií, keďže v týchto potvrdeniach absentujú údaje o obdobiach, ku ktorým mala byť stanovená trhovú hodnotu ročného prenájomu a nie je z nich zrejmé, že sa týkajú rozhodného obdobia, za ktoré sa žalobcovia domáhajú primeranej náhrady. Ďalej mal krajský súd za to, že nebolo možné stanoviť primeranú náhradu zo znaleckého posudku č. 43/2010, keď znalec pri stanovení náhrady vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku a pre výpočet všeobecnej hodnoty pozemkov použil metódu polohovej diferenciácie ako aj výnosovú metódu a pre vec podstatnú porovnávaciu metódu na stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov vylúčil z dôvodu nedostatku hodnoverných a preskúmateľných pokladov pre stanovenie všeobecnej hodnoty pozemku s porovnateľnými parametrami v danej lokalite. Správne potom súd prvej inštancie vychádzal z Vyjadrenia Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska, podľa ktorého sa priemerná cena prenájomu ornej pôdy v obci O. Z. M., k. ú. O. Z. M. „okres Senica môže pohybovať v pásme 0,05-0,10 eur/m² za rok, pri porovnateľných pozemkoch ako sú uvedené na LV č. XXXX k. ú. O. Z. M., obec O. Z. M., čo sa týka ornej pôdy a trvalých trávnatých porastov, v rokoch 2009-2017 t. j. v rozhodnom období. Dodal, že nebolo možné pri určení primeranej náhrady vychádzať z nájomných zmlúv založenými žalobcami, pretože tieto neboli uzatvorené v rozhodnom období, za ktoré žalobcovia žiadali náhradu, ale podstatne skôr (december 1998) a naopak nájomné zmluvy založené žalovaným boli uzatvorené neskôr (júl 2012, resp. júl 2014).

15. Vzhľadom na vyššie uvedené závery o porovnateľnom nájomnom za obdobný pozemok, v rovnakej lokalite a v rovnakom čase odvolací súd ustálil, že neobstoja námietky žalobcov o tom, že primeraná náhrada 0,10 eur/m² za rok nebola stanovená správne, lebo po odpočítaní dane z nehnuteľnosti, ktorú žalobcovia platia, predstavuje primeraná náhrada ročne len sumu 10,92 eur. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenal, že samotná skutočnosť, že žalobcovia sú zaťažení daňovou povinnosťou nemôže sama o sebe spochybňovať správne závery o výške primeranej náhrady. Bez právnej relevancie pri určení primeranej náhrady boli podľa odvolacieho súdu aj námietky žalobcov, že žalovaný stavby na pozemkoch v ich vlastníctve prenajíma tretej osobe - obchodnej spoločnosti Richter Rasen Slovakia s.r.o. (ktorá ich využíva na podnikateľské účely), a teda sám má z prenájomu ekonomický prospech spočívajúci jednak v príjme z prenájomu, ako i v skutočnosti, že nemusí vykonávať správu predmetných stavieb. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný má z prenájomu ekonomický prospech spočívajúci v príjme z prenájomu podľa krajského súdu neobstoja, pretože nájomné predstavuje sumu 0,000003€/m² za rok.

16. Ďalšími námietkami žalobcov uvedenými v odvolaní sa odvolací súd opätovne nezaoberal, keď tieto neboli podľa odvolacieho súdu spôsobilé prívodiť iné právne hodnotenie stavu veci a sú v rovine úvah bez podloženia relevantnými dôkazmi.

17. Záverom odvolací súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že žalovaný v rámci svojho vyjadrenie vzniesol námietku premlčania, na ktorú ale odvolací súd neprihliadol, keďže sa podľa jeho názoru jedná o neprípustnú novotu v odvolacom konaní podľa § 366 CSP. Napriek tomu odvolací súd k vznesenej námietke premlčania dodal, že vyhovujúci výrok rozsudku nebol zo strany žalovaného napadnutý a keby aj bolo možné na námietku premlčania prihliadnuť a bola by dôvodná, odvolací súd by vyhovujúci výrok v zmysle zásady zákazu reformatio in peius nemohol zmeniť v neprospech žalobcov/odvolateľov.

18. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade podali proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v celej jeho výrokovej časti, dovolanie s odôvodnením, že súd prvej inštancie pochybil pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, pričom odvolací súd sa s jeho právnym názorom stotožnil. Dovolatelia dali do pozornosti, že napriek súdom nariadenému znaleckému dokazovaniu súd prvej inštancie pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia z uvedeného znaleckého posudku nevychádzal (rovnako nevychádzal ani z vyjadrení realitných kancelárií), ale pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal z vyjadrenia Národnej asociácie realitných kancelárií (0,10 eur/m²/rok) a iných nájomných zmlúv predložených žalovaným, avšak žiadnym spôsobom nevysvetlil prečo, čo podľa dovolateľov zakladá nepreskúmateľnosť prvostupňového rozsudku pre nedostatok dôvodov. Rovnako k uvedeným skutočnostiam podľa názoru dovolateľov nezaujal žiadne stanovisko ani odvolací súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku, čo tiež zakladá nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok dôvodov.

19. Dovolatelia dali do pozornosti, že v konaní opakovane poukazovali na skutočnosť, že daň z nehnuteľností, ktorú platia za predmetné pozemky, predstavuje sumu 77,38 eur ročne (ako za zastavané pozemky). V praxi to potom znamená, že po odpočítaní tejto sumy od ročného nájomného vo výške 83,30 eur (ktorú ustálil súd prvej inštancie a s ktorou sa odvolací súd stotožnil) tak zisk z prenájmu pred zdanením predstavuje sumu 10,92 eur ročne, čo podľa názoru žalobcov v žiadnom prípade nemožno považovať za primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva spočívajúce vo faktickom znemožnení akýmkoľvek spôsobom užívať pozemky v ich vlastníctve. Ani s touto námietkou sa podľa dovolateľov súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal.

20. Žalobcovia mali za to, že pri aplikácii postupu určeného súdom prvej inštancie v praxi by došlo k situácii, že primeraná výška náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva sa určí podľa výšky nájomného za prenájom pozemkov - ornej pôdy (vyplývajúcej z ceny pozemkov - ornej pôdy), ale výška dane z nehnuteľností sa vypočíta z hodnoty pozemkov - zastavaných plôch a nádvorí, čo v ekonomickej realite znamená, že v prípade, ak by uvedené pozemky zastavené neboli a žalobcovia by tieto prenajali ako ornú pôdu (nezastavanú stavbami vo vlastníctve štátu) ich zisk z prenájmu pred zdanením by bol vyšší ako uvedených 10,92 eur ročne.

21. V ďalšom dovolatelia uviedli, že bez povšimnutia nemôže ostať skutočnosť, že žalovaný stavby na pozemkoch vo vlastníctve žalobcov prenajíma tretej osobe - obchodnej spoločnosti Richter Rasen Slovakia s.r.o. (ktorá ich využíva na podnikateľské účely), a teda sám má z prenájmu ekonomický prospech spočívajúci jednak v príjme z prenájmu, ako i v skutočnosti, že nemusí vykonávať správu predmetných stavieb.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolatelia ustálili, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia mal vychádzať z vypracovaného znaleckého posudku, teda nebolo namieste stanovovať výšku primeranej náhrady s poukazom na stanovisko Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska, keďže táto nie je znaleckou organizáciou a nemôže ani nahradiť znalecké dokazovanie.

23. Následne dovolatelia konštatovali, že rozsudok súdu prvej inštancie ako i rozsudok odvolacieho súdu

sú v rozpore s požiadavkou preskúmateľnosti a presvedčivosti súdnych rozhodnutí aj z dôvodu, že oba rozsudky nie sú riadne odôvodnené.

24. Vo vzťahu k trovám konania poukázali žalobcovia na skutočnosť, že žalovaný je správcom hydromelioračných zariadení vo vlastníctve štátu, je štátnym podnikom, ktorého hlavným predmetom činnosti je výkon správy hydromelioračných zariadení, a ktorý má vlastného zamestnanca - interného právnik. Mali za to, že za účelom hájenia svojich záujmov je štát (ako i štátne podniky) vybavený príslušnými organizačnými zložkami finančne a personálne zabezpečenými zo štátneho rozpočtu, a teda nie je daný dôvod, aby výkon svojich práv a povinností v tejto oblasti prenášal na súkromný subjekt - advokáta, a ak tak urobil, nie je dôvod na uznanie takýchto nákladov ako účelne vynaložených. Záverom navrhli dovolaciemu súdu, aby dovolaním napadnutý rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

25. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nie je naplnený predpoklad prípustnosti dovolania žalobcov pokiaľ smeruje proti výroku rozhodnutia, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalobcov. Rovnako nie je naplnený predpoklad prípustnosti dovolania žalobcov proti akémukoľvek výroku odvolacieho súdu, nakoľko nie sú naplnené podmienky dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, a to z toho dôvodu, že odvolací súd sa pri riešení právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nerozhodoval o otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo bola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dodal, že žalobcovia vo svojom dovolaní nepoukázali na také rozhodnutie najvyššieho súdu zásadného významu, ktoré by v súvislosti s rozhodnutím odvolacieho súdu spĺňalo prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Žalovaný mal za to, že žalobcovia v dovolaní nekonkretizovali, v ktorej právnej otázke v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá právna otázka doposiaľ nebola vykladaná prípadne, ktorá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Iba samotná polemika žalobcov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu prípustnosti a dôvodnosti dovolania.

26. Žalovaný v ďalšom vyslovil, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobcov, že užívaním nehnuteľností, t. j. parcel č. 8464/16, č. 8464/13, č. 8464/14, č. 8464/15, a č. 8464/17, došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného a vyslovil nesúhlas s tvrdením žalobcov, že súd prvej inštancie pochybil pri určení výšky bezdôvodného obohatenia pričom, odvolací súd sa s jeho právnym názorom stotožnil. V tejto súvislosti žalovaný poznamenal, že vykonáva vodohospodársku činnosť v zmysle zákona o vodách, príslušných povolení a delimitačných protokolov.

27. Pokiaľ žalobcovia svoj dôvod dovolania opierajú o nesprávne stanovenú výšku nájmu s odôvodnením, že súd sa neriadil záverom znaleckého posudku, žalovaný uviedol, že znalecký posudok č. 43/2010 vypracovaný L. S. O. nie je možné brať do úvahy pri určovaní výšky náhrady, nakoľko znalec pri vypracovaní znaleckého posudku aplikoval metódu polohovej diferenciácie a metódu výnosovú. Žalovaný zdôraznil, že metódu výnosovú nebolo možné aplikovať absolútne, keďže táto sa aplikuje v prípade, že ohodnocované pozemky sú užívané na podnikateľské účely. Znalec skutočnosť konštatoval na pojednávaní konanom dňa 05. februára 2012, keď uviedol: „V prípade, že ide o nepodnikateľský subjekt, ktorý nepoužíva nehnuteľnosť za účelom dosiahnutia výnosu, by som použil metódu polohovej diferenciácie.“

28. Žalovaný k tomu dodal, že nie je podnikateľským subjektom a sporné časti parcel neužíva za účelom dosiahnutia výnosu, ale na verejnoprospešné účely. Pozemok, na ktorom sa vodná stavba nachádza, je zastavaný na poľnohospodárske účely a je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Mal za to, že metódou polohovej diferenciácie potom nebolo možné hodnoverne zistiť všetky okolnosti majúce vplyv na všeobecnú hodnotu pozemku, v ktorej súvislosti znalec uviedol, že „pri použití metódy polohovej diferenciácie dospel k výsledku, ktorý nezodpovedá realite.“

29. Následne žalovaný poznamenal, že nie je prítomný dôvod dovolania žalobcov spočívajúci v

nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a z jeho pohľadu nie je pravdivé tvrdenie žalobcov o nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižších inštancií.

30. Záverom žalovaný konštatoval, že žalobcovia v dovolaní neuvádzajú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prípustnosť dovolania. Rozsudok odvolacieho súdu a jeho závery sú podľa žalovaného v súlade s doterajšou ustálenou judikatúrou dovolacieho súdu. Preto žalovaný navrhol dovolanie odmietnuť a zaviazat' dovolateľov k náhrade trov dovolacieho konania.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

32. Dovolací súd najskôr skúmal existenciu prvého z dovolateľmi uplatnených dovolacích dôvodov, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd považuje za dôležité uviesť, že v dovolaní nie je výslovne uvedené, že dovolatelia podávajú dovolanie aj z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP, avšak vzhľadom na obsah dovolania a charakter dovolacích námietok, pristúpil dovolací súd k posudzovaniu prípustnosti a dôvodnosti podaného dovolania najprv z hľadiska existencie zmätočnosťných vád v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

33. Pokiaľ dovolanie z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. zmätočnosť rozhodnutia) neznamená len splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

34. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

35. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolatelia v dovolaní namietali, že súdy nižšej inštancie pochybili pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, pretože pri určení výšky bezdôvodného obohatenia nevychádzali zo znaleckého posudku, ale z vyjadrenia Národnej asociácie realitných kancelárií a iných nájomných zmlúv predložených žalovaným. Dovolatelia vytýkali nepreskúmateľnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie pre nedostatok dôvodov. Napokon namietali primeranosť náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva spočívajúce vo faktickom znemožnení akýmkoľvek spôsobom užívať pozemky v ich vlastníctve.

36. Dovolací súd zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie

vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí - ako už bolo spomenuté, jeden celok. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cdo 40/2018 z 18. júla 2018)

37. Podľa názoru dovolacieho súdu sa súd prvej inštancie vyčerpávajúco venoval všetkým kľúčovým aspektom prejednávaneho sporu. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že v konaní nebolo sporné, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti - pozemku parc. č. 8464/16 v k. ú. O. Z. M.D., obec O. Z.H. M., na ktorom sa nachádza stavba čerpacej stanice súpisné číslo XXX slúžiaca na zavlžovanie poľnohospodárskej pôdy, ktorá pozostáva z viacerých objektov, ktoré sa nachádzajú aj na parcele č. 8464/13 (šachta), 8464/14 (ost. objekt), 8464/15 (dvor) a 8464/17 (trafo-stanica), ktoré nie sú zapísané v katastri. Nesporná bola aj skutočnosť, že na pozemky žalobcov nebolo zriadené vecné bremeno, medzi stranami sporu nebola uzavretá nájomná zmluva a žalovaný užíval pozemky v celkovej výmere 833 m² (odsek 37, 44, 48). Súd prvej inštancie náležite ozrejmil dôvody, pre ktoré sa priklonil k názoru, že dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcov stavbou umiestnenou na ich pozemku, za čo im prináleží náhrada (odsek 41 - 43, 45 - 47, 49). Rovnako uviedol, prečo neobstoí námietka žalovaného o nenaplnení predpokladov pre vznik povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a akými úvahami bol súd prvej inštancie vedený pri formulovaní právneho záveru o dlhodobom a bezodplatnom užívaní pozemku žalobcov žalovaným bez právneho dôvodu (odsek 50 až 55). Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie celkom jasne vyplývajú dôvody, pre ktoré, v otázke ocenenia prospechu získaného užívaním nehnuteľnosti žalobcov bez právneho dôvodu žalovaným, súd prvej inštancie ustálil bezdôvodné obohatenie ako sumu rovnajúcu sa výške bežného nájomného v danom čase a v danej lokalite pri porovnateľných pozemkoch (odsek 56, 57, 60 - 65). Súd prvej inštancie poskytol vysvetlenie, prečo nevychádzal zo znaleckého posudku, a teda prečo nepovažoval žalobcami požadovanú náhradu za primeranú (odsek 58 a nasledujúce). Adekvátnym spôsobom zdôvodnil svoje rozhodnutie vo veci aj odvolací súd, ktorý sa s poukazom na § 387 ods. 2 CSP stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 9.1., 9.2.). Odvolací súd sa v ďalšom rozsiahlo venoval otázke nemožnosti stanoviť primeranú náhradu zo znaleckého posudku č. 43/2010 (odsek 10 - 10.3.) Odvolací súd taktiež uviedol argumenty, pre ktoré nebolo možné prihliadnuť na námietky žalobcov týkajúce sa jednak ich daňovej povinnosti a jednak skutočnosti, že žalovaný má mať sám ekonomický prospech z prenájmu stavieb (odsek 10.3.). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplývajú aj dôvody, pre ktoré sa krajský súd nezaoberal námietkou premlčania, ktorú vzniesol žalovaný (odsek 12 - 12.1.). Pomerne podrobne sa odvolací súd vyjadril k otázke účelne vynaložených trov konania, kedy sa žalovaný, ktorý má interného právnik, nechal v konaní zastupovať advokátom. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd konštatuje, že dovolatelia neopodstatnene a nedôvodne namieta, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie vykazujú znaky nepreskúmateľnosti.

38. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

39. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia

(II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

40. Preto dospel dovolací súd k záveru, že konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo. S poukazom na to, že v prejednávanom prípade prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania do úvahy neprichádza, najvyšší súd dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP pre jeho procesnú neprípustnosť podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

41. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, kedy dovolatelia namietali, že súd prvej inštancie tak ako aj súd odvolací pochybili pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, keď pri stanovení výšky náhrady nevychádzali z vypracovaného znaleckého posudku č. 43/2010 ale z iných, žalovaným predložených podkladov, čo malo za následok, že priznaná náhrada za obmedzenie ich vlastníckeho práva nebola primeraná. Dovolatelia namietali aj účelnosť vynaloženia trov konania zo strany žalovaného, na náhradu ktorých boli zaviazaní.

42. Prioritne dáva dovolací súd do pozornosti, že v zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

43. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu. Účelom

ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a prispieť k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP má za cieľ dosiahnutie jednoty v rozhodovaní dovolacích senátov.

44. Dovolatelia argumentovali proti právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, ktorý uzavrel, že súd prvej inštancie dospel k správnym záverom pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, keď tento napriek súdom nariadenému znaleckému dokazovaniu pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia zo znaleckého posudku nevychádzal a svoje rozhodnutie oprel o vyjadrenie Národnej asociácie realitných kancelárií. Dovolatelia súčasne namietali primeranosť náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva spočívajúce vo faktickom znemožnení akýmkoľvek spôsobom užívať pozemky v ich vlastníctve, keď daň z nehnuteľnosti predstavuje až 77,38 eur ročne [zisk z prenájmu pred zdanením tak predstavuje sumu 10,92 eur ročne, pozn.], pričom žalovaný má sám z prenájmu stavieb na pozemku žalobcov ekonomický prospech. Rozhodnutia súdov nižšej inštancie považovali dovolatelia za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a vo vzťahu k trovám konania namietali ich účelnosť.

45. K spôsobu, ktorým dovolatelia v danom prípade odôvodňujú prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako menej významné, či bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. V procese zisťovania skutočného stavu, dokazovania a jeho hodnotenia súdy nižšej inštancie dospeli k záveru, že v predmetnej veci je potrebné pre splnenie predpokladov samotného vzniku práva na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva aplikovať ustanovenia § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a článok 20 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré takúto náhradu pre žalobcov zabezpečujú, a pre určenie výšky náhrady aplikovať ustanovenia o výške bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Oba konajúce súdy na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie dospeli k záveru, že žalovaný užíva celkovú výmeru 833 m² pozemkov vo vlastníctve žalobcov (bližšie viď odsek 37); stavby umiestnené na pozemkoch vo vlastníctve žalobcov ich podstatným spôsobom obmedzujú v užívaní ich vlastníckeho práva; žalobcom patrí za obmedzenie ich vlastníckeho práva primeraná náhrada; primeranú náhradu nebolo možné stanoviť zo znaleckého posudku č. 43/2010 [znalec pri stanovení náhrady a všeobecnej hodnoty pozemkov nepoužil pre vec podstatnú porovnávaciu metódu, pozn.]; primeraná náhrada predstavuje sumu 0,10 eur/m²/ 1 rok [v zmysle vyjadrenia Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska, pozn.].

46. S poukazom na vyššie uvedené upriamuje dovolací súd pozornosť na tú skutočnosť, že na to, aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

47. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP nemôže posudzovať správnosť skutkových zistení súdov alebo výsledok hodnotenia, resp. nevyhodnotenia dôkazov, premietajúci sa do skutkových zistení súdu. Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje, že v rámci dovolacieho konania je najvyšší súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, prípadne prvoinštančný súd (§ 442 CSP). Táto viazanosť zisteným skutkovým stavom je nevyhnutným predpokladom pre skúmanie správnosti právneho posúdenia veci, pretože podstatou právneho posúdenia veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Preto tvrdenie žalobcov, že súdy nižšej inštancie pochybili, ak pri určovaní výšky náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva nevychádzali z predloženého znaleckého posudku č. 43/2010, nemôže mať charakter právnej, ale skutkovej otázky, keď dovolatelia vychádzali z iného hodnotenia vykonaného dokazovania, ako ho vyhodnotili súdy nižšej inštancie. Toto tvrdenie

dovolateľov potom ani nemôže byť dostatočným dôvodom pre dovolací súd, aby uskutočnil meritórny prieskum. Právnym posúdením veci je totiž činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav. Takáto argumentácia viažuca sa k dostatočne označenej a určitej právnej otázke, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie, v dovolaní žalobcov absentuje. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobcovia v dovolaní iba polemizovali s vyhodnotením dokazovania súdmi nižších inštancií, avšak takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nevyplýva.

48. S poukazom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 421 ods. 1 CSP prípustné, preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

49. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalovanému voči žalobcom v 1/ a 2/ rade priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

50. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.